

upphör. *Ett e-t motstånd. E. sjukdom.* — *Syn.* Ihärdig, Hårdnackad, Ihängsen, Ihållande.

ENVISAS, v. d. 1. Envist vidblifva mening, föresats, beslut; envist fortfara med något. *E. att tro, att begära, yrka något.* *E. i sitt beslut, i en föresats. E. att vilja göra något.*

ENVISHET, f. 3. Egenskapen att vara envist; jfr d. o. — *Syn.* a) Egensinnighet, Halsstarrighet, Tjurhufvudhet. — b) Se *Enträgenhet*. — c) Ihärdighet, Hårdnackethet, Ihållighet, Ihängsenhet.

ENVISING, ännvisning, c. 2. Envis person. — *Syn.* Tjurhufvud, Egensinnigt, envist hufvud.

ENVOJÉ, anngväjé, m. 3. (fr. *Envoyé*) Sändebud till utländsk makt, af lägre rang än ambassador och minister.

ENVÄLDSSHERRE, en ---, m. 2. pl. — *her-rar.* Enväldig herrskare, regent.

ENVÄLDSKONUNG, m. 2. Enväldig konung.

ENVÄLDMAKT, f. 3. 1) Enväldig makt. — 2) Envælde.

ENVÄLDREAGENT, enväldsrejä'nnt, m. 3. Enväldig regent. — *Syn.* Suverän.

ENVÄLDREGERING, f. 2. Se *Envælde*.

ENVÄNINGSHUS, en ---, n. 3. Hus, som har blott en våning.

ENVÄLDE, enväl'de, n. 4. Regeringssätt, då regenten är fullkomligt oinskränkt i allt sitt görande och låtande hvad regeringsangelägenheterna angår, och då allt, hvad som rörer styrelsen, beror af honom allena. *E-ts misbruk är despotism. Under Carl XI och Carl XII var i Sverige e-t rådande.* — *Syn.* Enväldsmakt, Enväldsregering, Oinskränkt monarki, Suveräneté.

ENVÄLDIG, enväl'digg, a. 2. 1) Som regerar fullkomligt oinskränkt, utan att för någon behöfva göra redo för sina handlingar; som i sin hand äger både lagstiftande, domare- och verkställande makten. *E. monark, regent, konung.* — *Syn.* Oinskränkt, Enrådlig, Enrådande, Suverän. — 2) Som tillhör eller har afseende på enväldet. *E. regering, makt.* — *Syn.* Oinskränkt, Suverän.

ENVÄLDIGT, adv. Med fullkomligt oinskränkt regeringsmakt. *Regera, herrska, råda, styra e.* — *Syn.* Oinskränkt, Suveränt, Enrådligt.

ENÄR, enär, konj. Se *Emedan*. Brukas mest i juridisk och administrativ stil.

ENÖGA, enög'a, n. 4. pl. — *ögon.* 1) En, som är blind på ena ögat. Brukas i denna bem. sällan, och endast som speord. — 2) (nat. hist.) En klotrund, gulaktig insekt, något större än ett knappålshufvud, med två svarta ögon, hvilka äro nästan sammanväxta till ett.

ENÖGD, enög'gd, a. 2. 1) Som har blott ett öga. *Cykloperne voro e-e.* — 2) Som ser blott på ena ögat. *Han är e.*

ENÖRIG, a. 2. Som mistat ena örat (både om människor och om kärl med öron; det sednare dock oftast förekommande).

EOL, eäll, nom. propr. m. Enligt romerska mytologien, vindarnes gud. Skrifves, enligt latinerna, vanligtvis *Aeolus*, utom i poesi och i sammansättningar eller hänledningar.

EOLIPIL, eällipi'l, m. 3. (fys.) Ihålig metallkula, som ändrar sig i ett långt, rakt eller krökt rör, och, fylld med vatten, upphettas, tills detta börjar koka, då ångan som ett starkt väder utströmmar ur det trånga röret. *Dunstkula.* [*Æol* —.]

EOLSHARPA, eällshärpa, f. 1. Ett slags instrument liknande monochoorden, bestående utaf en mycket aflång, fyrkantig låda af furu, på hvars

ofvansida några tarmsträngar af lika tjocklek äro fästade, hvilka stämmas unisont och sättas i svängning genom luftdrag, t. ex. i ett öppet fönster, då de låta höra grundtonen samt dess alioqvoer i ett jemnt crescendo och diminuendo, hvarvid ån den ena än den andra af bitonerna starkare ljuder. *Vindharpa.* [*Æols* —.]

EONER, -ó-, m. 3. pl. (hos Gnostikerna) Krafter, hvilka antagas före tidens början hafva utströmmat ifrån Gud och vara till såsom väsende eller andar.

EOS, éåss, nom. propr. f. (grek.) Aurora, morgonrodnaden. Förekommer någon gång i poesi.

EPÅKTER, epåcktr, m. 3. pl. (tidräkn.) De 11 dagar, som ett månår är kortare än sol-året. Skrifves äfv. *Epacter*.

EPAULETE, epålä'tt, f. 3. (fr.) Axeltofs på officersuniformer.

EPEMER, EPEMERIDER, se *Efemer, Efemerider*.

EPHORAT, efarát, n. 3. 1) En ephori befattning. — 2) Tiden, under hvilken någon är eller varit ephorus. [*Eforat*.]

EPHORUS, eforuss, m. (lat.) Uppsyningsman ell. föreståndare för en offentlig läroanstalt. [*Eforus*.]

EPICURÉ, m. fl., se *Epikuré*.

EPICYKEL, --syekl, m. 3. (enligt de Gamles åsigt i astronomen) Mindre krets, i hvilken hvarje planet skulle röra sig, under det medelpunkten beskrefve en större krets omkring jorden.

EPIDEMI, ---mi', f. 3. (med.) Farsot, härrörande af tillfälliga, egna förhållanden i luften. [—ie.]

EPIDEMISK, a. 2. Som har karakteren af epidemi. *E. sjukdom, feber.*

EPIDERMIS, --därmiss, f. (grek.; anat.) Öfverhud, ytterhud.

EPIDOT, --dåt, m. 3. Ett slags mineral, bestående af kiselhydrat lerjord, jernoxid, kalkjord och manganoxidul.

EPIGRAF, --áf, m. 3. Öfverskrift, påskrift på en byggnad. [*Epigraph*.]

EPIGRAM, --ämm, n. 3. pl. — *grammer.* (från grekiskan) 1) (ursprungligen) Verser, som sattes på tempelskänker, för att uttrycka anledningen o. s. v.; sedan äfv. betraktelser öfver de föremål, på hvilka de sattes, med en öfvervigt af det spetsigt bitande. — 2) (nu) Kort poem af komiskt eller satiriskt innehåll, som först spänner läsarens väntan och sedan, i slutet, med ett qvickt spetsigt infall på ett öfverraskande sätt tillfredsställer den. [*Epigramm*.]

EPIKUREMATISK, a. 2. Som har karakteren af ett epigram: spetsigt qvickt.

EPIGRAMMATIST, ----i'sst, m. 3. Författare af epigrammer.

EPIKER, epickr, m. 3. Se *Episk skald* (under *Episk*).

EPIKURÉ, m. 3. 1) Lärjunge af grekiska filosofen Epikur. — 2) En, som sätter livets högsta goda i sinliga njutningar. *Vällusting.* [*Epicuré*.]

EPIKUREISK, ---räjisk, a. 2. Som tillhör eller har afseende på Epikurs lära. [*Epic* —.]

EPIKURISM, ---i'ssm, m. 3. 1) Epikurs eller hans anhängares lära och lefnadsätt. — 2) Böjelse för sinlighet och vällust. [*Epic* —.]

EPILEPSI, --läppsi', f. 3. Se *Fallandesot*. [—ie.]

EPILEPTISK, --läpptisk, a. 2. Som tillhör, utmärker, antyder fallandesot.

EPILOG, --läg, m. 3. 1) Eftertal, sluttal, som vid slutet af ett tal eller ett vitterhetsstycke,